

BISSCHOPPENSYNODE 2018 OVER JONGEREN, GELOOF EN ROEPING

10 oktober 2016

‘Jongeren, geloof en onderscheiding van roeping’ is het thema dat paus Franciscus heeft gekozen voor de 15e Gewone Bisschoppensynode, die plaatsvindt in oktober 2018 in Rome. In een verklaring van 6 oktober geeft de Heilige Stoel aan dat het thema de “uitdrukking is van de pastorale zorg van de Kerk voor jonge mensen.” De voorzitter van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, mgr. Van den Hende, noemt het thema ‘positief en toekomstgericht’.

Het thema is gekozen, aldus de verklaring van de Heilige Stoel, in het verlengde van de gesprekken tijdens de recente Bisschoppensynodes over het gezin en de inhoud van de post-synodale exhortatie van paus Franciscus ‘Amoris laetitia’. De genoemde Bisschoppensynodes over het gezin vonden plaats in oktober 2014 (Buitengewone Bisschoppensynode) en in oktober 2015 (Gewone Bisschoppensynode).

Met het thema ‘jongeren, geloof en onderscheiding van roeping’ wil de Kerk, aldus de verklaring, “jongeren vergezellen op hun weg naar volwassenheid, zodat zij, door een proces van onderscheiding, het plan voor hun leven kunnen ontdekken en dat met vreugde kunnen realiseren, open voor de ontmoeting met God en de medemens en zich actief engagerend in de opbouw van de Kerk en de samenleving.”

Zoals gebruikelijk is, is de keuze voor het thema door de paus gemaakt na een raadpleging van bisschoppenconferenties, de Oosters-Katholieke Kerken en de algemene oversten van de kloosterorden en religieuze congregaties.

Zien waar het op aan komt

De voorzitter van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, Mgr. Van den Hende, laat in een korte reactie weten: “Ik vind het positief en toekomstgericht dat er een Bisschoppensynode gewijd gaat worden aan de jongere generaties. Ik ben hoopvol dat deze Bisschoppensynode zal bijdragen aan de voortgang van het geloof en het verstaan van Gods roepstem en zijn bedoeling met ieders leven, tot opbouw van de Kerk en de verkondiging van het evangelie. Met oog voor God en voor de medemens zullen ook de jongere generaties in de Kerk in staat zijn om te zien waar het op aan komt (naar Filippenzen 1, 10).”

De Bisschoppensynode

De Bisschoppensynode is een ontmoeting van bisschoppen uit de hele wereld en brengt de collegiale verbondenheid tot uitdrukking van de bisschoppen uit heel de wereld met de paus. De synode biedt de gelegenheid tot onderlinge uitwisseling over belangrijke onderwerpen in Kerk en wereld en is tevens bedoeld om te komen tot raad en advies aan de paus. In tegenstelling tot een Oecumenisch Concilie, komen voor een synode niet alle bisschoppen van de Kerk samen, maar is er sprake van afgevaardigden van het wereldwijde episcopaat, afkomstig uit alle delen van de wereld. Een Gewone Bisschoppensynode vindt doorgaans om de drie jaar plaats. Daarnaast kan de paus besluiten een Bijzondere Bisschoppensynode bijeen te roepen. De Bisschoppensynode werd ingesteld op 15 september 1965 door paus Paulus VI. De bisschoppen die toen deelnamen aan het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) hadden hiertoe de wens uitgesproken.

REACTIE KARDINAAL EIJK OP KABINETSPLANNEN INZAKE 'VOLTOOID LEVEN' 17 oktober 2016

Woensdag 12 oktober maakte het kabinet bekend naast de bestaande Euthanasiewet een nieuwe wet te willen uitwerken voor hulp bij suïcide aan mensen die hun leven 'voltooid' achten. Kardinaal Eijk, referent voor medische ethiek van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, reageert vandaag, maandag 17 oktober, in een artikel op de Opiniepagina van Trouw:

‘Wijkt bescherming van het leven voor autonomie?’

Afgelopen woensdag maakte het kabinet bekend naast de bestaande Euthanasiewet een nieuwe wet te willen uitwerken voor hulp bij suïcide aan mensen die hun leven 'voltooid' achten. Het gaat om situaties waarin lijden uitzichtloos en ondraaglijk wordt geacht, niet vanwege een medische grondslag, maar omdat betrokkenen door verlies van dierbaren, eenzaamheid, verminderde mobiliteit of verlies van persoonlijke waardigheid hun leven niet meer zinvol vinden en bijgevolg een persistente actieve wens hebben om te sterven. Daarbij denkt het kabinet vooral aan mensen op leeftijd, overigens zonder een leeftijdsgrens aan te geven.

Met deze nieuwe wet wil het kabinet recht doen aan de autonomie van mensen. Voor deze autonomie zou de plicht om het leven te beschermen moeten wijken in een aantal situaties, waarin het leven voor henzelf geen waarde meer heeft. Deze redenering, het fundament onder de nieuwe wet, is principieel onjuist.

De autonomie van de mens is relatief. Zijn autonomie houdt niet in dat hij over zijn leven mag beschikken. Het menselijk lichaam is geen bijkomstige, maar een essentiële dimensie van de menselijke persoon en deelt in diens essentiële waardigheid, die nooit verloren gaat, ook al meent betrokkene dat dit wel het geval is. De mens is in zijn geheel, lichamelijk en geestelijk, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. God en wie naar Zijn beeld geschapen zijn, zijn altijd een doel in zich en geen louter middel tot een doel. Door het leven te beëindigen om aan het lijden een einde te maken wordt het lichaam en daarmee de menselijke persoon, gedegradeerd tot een middel om het lijden weg te nemen.

Dat de mens de vrijheid heeft om zijn leven te (laten) beëindigen, veronderstelt dat de vrijheid een hogere waarde is dan het leven. Dat is ook waar, maar het leven is wel een fundamentele waarde met betrekking tot de vrijheid: zonder leven is er geen vrijheid. De beëindiging van het menselijk leven is tevens de beëindiging van de menselijke vrijheid.

De nieuwe wet die het kabinet voor ogen staat, zal in zekere zin de autonomie van mensen met een stervenswens vergroten, maar dat betreft dan de uiterlijke autonomie, dat wil zeggen met betrekking tot factoren die de vrijheid van buitenaf beperken (gezagsdragers, wetten en sociale druk).

Maar geldt dat ook voor de innerlijke vrijheid? Echte, innerlijke autonomie is de innerlijke kracht die de mens in staat stelt om uit zichzelf, zonder dat het hem wordt opgelegd, moeilijke, maar ethisch goede keuzes te maken. Dit geldt in het bijzonder bij de keuze om het leven voort te zetten. Die innerlijke kracht is ongetwijfeld nodig als mensen de ongemakken en beperkingen van de ouderdom aan den lijve ervaren.

Trouwens, ook op de verruiming van de externe vrijheid valt wel het een of ander af te dingen. Als oudere mensen de mogelijkheid hebben om relatief eenvoudig uit het leven te stappen en dat een trend zou worden, dan is het niet denkbeeldig dat zij zich onder druk gezet voelen om van die mogelijkheid dan ook maar gebruik te maken. Wie een 'kostenpost' wordt voor de gezondheidszorg, zou zich bijna schuldig gaan voelen, als hij desondanks zijn leven zou willen voorzetten.

Kortom, de plicht om het leven te beschermen moet niet wijken voor het respect voor de autonomie.'

+ Willem Jacobus kardinaal Eijk

Referent voormedische ethiek namens de Nederlandse Bisschoppenconferentie

**AFRONDING BEHANDELING KLACHTEN SLACHTOFFERS
MISBRUIK R.-K. KERK
25 oktober 2016**

Bij de Klachtencommissie voor slachtoffers van seksueel misbruik in de R.-K. Kerk vond op dinsdag 25 oktober de mondelinge behandeling plaats van de laatste reguliere zaken van twee slachtoffers. Verwacht wordt dat rond 1 december het laatste advies wordt uitgebracht. De Compensatiecommissie die slachtoffers een geldelijke tegemoetkoming toekent, heeft nog 60 aanvragen in behandeling. Die zullen naar verwachting binnen drie maanden gereed zijn. Het werk van beide commissies zit er dan op.

Dit laat het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK weten middels een bericht op de website www.meldpuntmisbruikrkk.nl

Aangegeven wordt dat het Platform Hulpverlening nog bezig is met een project, waarbij alle slachtoffers na afloop van de procedures nog eens worden benaderd om hulpvragen na te gaan.

Naar verwachting sluit het Meldpunt voor seksueel misbruik binnen de R.-K. Kerk in april 2017.

Hieronder volgt de volledige tekst van het persbericht:

Persbericht 25 oktober 2016

Afronding behandeling klachten slachtoffers misbruik R.-K. Kerk

Bij de Klachtencommissie voor slachtoffers van seksueel misbruik in de R.-K. Kerk heeft dinsdag 25 oktober de mondelinge behandeling plaatsgevonden van de laatste reguliere zaken van 2 slachtoffers. Verwacht wordt dat rond 1 december het laatste advies wordt uitgebracht. De Compensatiecommissie die slachtoffers een geldelijke tegemoetkoming toekent, heeft nog 60 aanvragen in behandeling. Die zullen naar verwachting binnen 3 maanden gereed zijn. Het werk van beide commissies zit er dan op.

Het Platform Hulpverlening is nog bezig met het project Nazorg. Daarbij worden alle slachtoffers na afloop van de procedures nog eens benaderd om hulpvragen na te gaan. Maar dit project zal enkele maanden later worden afgerond.

Naar verwachting sluit het Meldpunt voor seksueel misbruik binnen de R.-K. Kerk in april 2017.

3678 meldingen

Vanaf voorjaar 2010, toen de stroom meldingen begon, tot eind 1 oktober hebben zich in totaal 3678 mensen gemeld. 2060 slachtoffers dienden een klacht in. 1618 lieten het om allerlei redenen bij een melding, ondanks uitnodigingen die om te zetten in een klacht. Men vond een melding alleen al voldoende of zag er tegen op een klaagschrift in te dienen. Andere klachten zijn niet behandeld bijvoorbeeld vanwege niet ontvankelijkheid of overlijden van slachtoffers. Ook werden bijvoorbeeld 246 klachten ingetrokken en in 303 zaken is een schikking getroffen. Verder zijn zaken aangehouden o.m. vanwege mediation.

In de cijfers is opgenomen wat het effect was van de opschuiving op last van de rechter, van de sluitingsdatum van 1 juli 2014 naar 1 mei 2015: zo'n 300 slachtoffers hebben toen nog een klacht ingediend of hebben hun eerdere melding alsnog omgezet in een klacht.

Punt van aandacht zijn de meldingen die niet meer bij de Klachtencommissie in behandeling konden worden genomen na 1 mei 2015. Een aantal van die meldingen is op begrijpelijke termijnoverschrijding door de Klachtencommissie beoordeeld en daadwerkelijk omgezet in een formele klacht, een aantal heeft anderszins tot afdoening geleid. Blijven over meldingen die zijn doorgeleid naar het betreffende kerkelijk gezag; de melders hebben daarvan ook bericht gehad. Het Meldpunt is verder niet betrokken in het vervolg, behoudens waar het gaat om hulpverlening. De melders is ook hulpverlening door het Platform Hulpverlening aangeboden en daarvan is beperkt gebruik gemaakt.

1000 klachten gegrond

Uiteindelijk heeft de Klachtencommissie ruim 1400 klachten afgerond, na een zitting, meestal in aanwezigheid van het slachtoffer. Bijna 1000 klachten zijn geheel of gedeeltelijke gegrond verklaard. In 311 zaken was de uitspraak niet gegrond, veelal door gebrek aan steunbewijs. Voor deze slachtoffers heeft de R.-K. Kerk een slotactie opgezet om hen alsnog genoegdoening en compensatie te bieden.

Compensatie

Slachtoffers kunnen bij gegronde verklaring van hun klacht door de Klachtencommissie een compensatie aanvragen. Er zijn 5 categorieën van compensatie al naar gelang de ernst van het misbruik. Tot 1 november hebben 930 slachtoffers zo'n aanvraag ingediend. In 819 zaken is een uitspraak gedaan. Daarvan waren er 4 niet ontvankelijk. In categorie 1 kregen 26 slachtoffers een compensatie, 114 in categorie 2, 271 in 3, 86 in 4 en 318 in categorie 5. Die laatste categorie kent een maximum van 100.000 euro. Totaal is aan compensatie nu ruim 29 miljoen euro uitgekeerd. Na afloop van de laatste zaken zal dit bedrag naar verwachting zijn opgelopen tot ruim 30 miljoen euro.

Na sluiting van het Meldpunt in het voorjaar van 2017 zal het bestuur een meer uitgebreid eindverslag uitbrengen niet alleen over 2016 en 2017, maar over de hele periode.

NIEUWE WEBSITE ROOMS-KATHOLIEKE KERK ONLINE

27 oktober 2016

Vandaag, 27 oktober om 13.00 uur is de nieuwe website van het Secretariaat van het Rooms-Katholiek Kerkgenootschap (SRKK) online gezet. De website is grotendeels ingericht volgens de structuur van de voorgaande site, maar kreeg een nieuw cms (content management systeem) en een nieuwe vormgeving.

Op deze site www.rkkerk.nl worden de laatste berichten namens de Nederlandse Bisschoppenconferentie gepubliceerd, maar ook andere berichten die belangrijk zijn voor de Katholieke Kerk in Nederland. Ook geeft de site uitleg over het geloof van de Rooms-Katholieke Kerk, de organisatiestructuur en de activiteiten die de Kerk in Nederland ontplooit. Deze informatie is in het websitemenu ondergebracht in de hoofdstukken ‘Wie zijn wij?’, ‘Wat geloven wij?’ en ‘Wat doen wij?’ in een uitwerking van de drieslag Kerk, Geloof en Maatschappij.

De site werd in de vergadering van de Nederlandse Bisschoppen op dinsdag 11 oktober jongstleden feestelijk gepresenteerd (foto) en met de zegen van de bisschoppen is www.rkkerk.nl vandaag live gegaan.

Kerkelijke Documentatie beschikbaar

Opnieuw beschikbaar gemaakt op deze site zijn vele documenten die door het SRKK eerder zijn gepubliceerd in de serie Kerkelijke Documentatie. De jaargangen 2011 tot en met 2005 zijn beschikbaar en deze jaargangen worden nog verder aangevuld. Ook de encyclieken die sinds 1998 zijn verschenen, zijn te downloaden voor eigen gebruik. Verder zijn alle regelingen waar parochies en bisdommen rekening mee moeten houden bij elkaar gezet in één overzicht.

Bij de nieuwspagina zijn behalve de recente berichten enkele dossiers te vinden, te weten het dossier over de gezinssynodes van 2014 en 2015 en het dossier over seksueel misbruik. De documenten en berichten die door de R.-K. Kerk sinds 2010 over dit laatste onderwerp zijn gepubliceerd, zijn hier terug te vinden.

“We zijn blij met deze nieuwe site en verwachten dat deze een goed instrument zal zijn om onze nieuwsberichten bekend te maken. Tegelijk kunnen bezoekers die meer willen weten over De Rooms-Katholieke Kerk hier de nodige, basale informatie vinden”, aldus Anna Kruse, hoofd pers en communicatie van het SRKK en projectcoördinator voor de nieuwe website.

ARMOEDEONDERZOEK: KERKEN GEVEN MEER DAN 36 MILJOEN EURO UIT AAN HULP

28 oktober 2016

De bijdrage van kerken aan armoedebestrijding neemt fors toe. Meer mensen kloppen uit nood op de deur van de kerk. Dit blijkt uit het Armoedeonderzoek 2016 onder een groot aantal kerken en geloofsgemeenschappen in Nederland. Kerken droegen in 2015 meer dan 36 miljoen euro in hulp en meer dan 1,25 miljoen uren (waarde uitgedrukt in geld: 38,8 miljoen euro) aan vrijwilligerswerk bij aan armoedebestrijding.

Het onderzoek werd vrijdag 28 oktober door mgr. Gerard de Korte (kerk en samenleving namens de bisschoppenconferentie) en ds. Réne de Reuver (scriba PKN) aangeboden aan Christien Bronda, directeur van Participatie en Decentrale Voorzieningen van het ministerie van Sociale zaken en Werkgelegenheid (foto). Bronda verving staatssecretaris Jetta Klijnsma, maar sprak mede namens haar de waardering uit voor de inzet van de kerken voor mensen die onder en rond de armoedegrens leven.

In veel gevallen waar hulp wordt verleend, gaat het om broodnood en noodhulp om te voorkomen dat mensen uit hun huis worden gezet of nutsvoorzieningen worden afgesloten. Kerken bieden hulp omdat de overheid niet voldoende garanties biedt op het voorkomen van armoede. De hulp van kerken ten opzichte van armoedebestrijding biedt een steeds grotere en relevante bijdrage aan een groeiend maatschappelijk probleem.

Groei hulpvragen

Het totaal aantal hulpvragen is gestegen van circa 40.000 in 2012 naar 50.000 in 2015. De individuele hulp bestaat uit financiële giften, hulp in natura of leningen. Daarnaast doen kerken veel aan collectieve hulp via de voedselbank, inloophuizen, projecten rond armoedebestrijding en projecten die specifiek gericht zijn op kinderen in armoede.

Grotere financiële bijdrage

Minder diaconale organisaties (3.633 in 2015 tegen 3.895 in 2012) leveren ondanks de krimp van eigen middelen, een aanzienlijk grotere financiële bijdrage aan het bestrijden van armoede in vergelijking met drie jaar geleden. Aan individuele financiële hulpverlening is € 13.5 miljoen besteed

(€ 12 miljoen in 2012) en aan collectieve hulpverlening € 15.2 miljoen (€ 11 miljoen in 2012).

Vrijwilligersuren

Het onderzoek laat zien dat kerkelijke vrijwilligers zo'n 549.700 uur besteden aan individuele ondersteuning en 728.600 uur aan collectieve ondersteuning bij armoede. De in totaal 1.278.300 uur laat zien dat kerken een intensieve bijdrage leveren aan de bestrijding van armoede. Het sociale kapitaal dat de kerken inzetten aan de onderkant van de samenleving om de effecten van armoede te bestrijden bedraagt, omgezet naar betaalde dienstverlening, € 38.3 miljoen.

Kwetsbare groepen

De kerkelijke betrokkenheid bij projecten die directe aandacht en hulp bieden aan kwetsbare groepen is toegenomen. De belangrijkste doelgroep zijn mensen zonder betaald werk, direct gevolgd door alleenstaande ouders met kinderen. Asielzoekers staan op de derde plek, gevolgd door mensen met psychische problemen en ouderen boven 65 jaar.

Eerste levensbehoeften

Kerken helpen zonder onderscheid van personen en vooral in urgente situaties waarbij het gaat om eerste levensbehoeften zoals wonen en voeding. De meeste kerken zijn betrokken bij een voedselbank door de inzet van vrijwilligers, het inzamelen van voedsel en het beschikbaar stellen van het kerkgebouw. Kledingwinkels en ruilwinkels zijn in opkomst, net zoals maatjesprojecten om mensen met financiële problemen te ondersteunen.

Overheid kan meer doen

De overheid kan meer doen aan het voorkomen van armoede, blijkt uit het onderzoek. Bijvoorbeeld door zeer kwetsbare groepen meer en gericht te ondersteunen en minder bureaucratisch te werken. Kerken bieden hulp omdat de overheid niet voldoende garanties biedt op het voorkomen van armoede. Ze brengen in gesprekken met bestuurders en lokale politici – zelfstandig of vanuit een noodfonds of diaconaal platform – knelpunten in en suggesties om het beleid aan te passen.

Kijk voor meer informatie over het armoedeonderzoek:
www.knooppuntkerkenenarmoede.nl

NIEUWE VERTALING ONZE VADER VANAF KOMENDE ZONDAG IN GEBRUIK

25 november 2016

Komende zondag 27 november wordt bij het begin van de Advent in Nederland en in België een nieuwe vertaling van het Onze Vader in gebruik genomen. Dit betekent dat in de liturgie voortaan de nieuwe tekst wordt gebeden.

Een gezamenlijke commissie (Commissio mixta), van Nederland en Vlaanderen werkt aan nieuwe vertalingen van meerdere liturgische teksten. Deze vertaalcommissie heeft ook het Gebed des Heren aangepast. Aan deze aangepaste versie hebben zowel de Nederlandse en Belgische Bisschoppenconferenties, alsook de Romeinse Congregatie voor de Eredienst hun goedkeuring verleend.

“De bisschoppen begrijpen dat het niet gemakkelijk is voor sommige gelovigen van de oude vertrouwde versie van het Onze Vader over te gaan naar de nieuwe vertaling. Een gelijkaardige moeilijkheid deed zich ook voor, toen bij het verschijnen van het Altaarmissaal in 1979 vertrouwde teksten werden vervangen door andere formuleringen in de eucharistie. Maar uiteindelijk is ook toen een snelle gewenning mogelijk gebleken. Het is mooi en verheugend dat Nederland en Vlaanderen nu dezelfde tekst van het Onze Vader kunnen gaan bidden”, aldus mgr. Liesen, de referent voor Liturgie namens de Nederlandse Bisschoppenconferentie.

De aangepaste vertaling van het Gebed des Heren luidt:

“Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven aan onze schuldenaren,
en breng ons niet in beproeving
maar verlos ons van het kwade.”

BRIEF
Inzake SILA

24 november 2016

Geachte parochiebestuurders,

Voor de Rooms-Katholieke Kerk is het van wezenlijk belang dat ze weet wie haar leden zijn. Het middel daartoe is de ledenadministratie. Hierin staan alle leden geregistreerd met naam en adres. Een meerderheid van de Tweede Kamer heeft recent echter een motie aangenomen die er toe moet leiden dat er geen verhuis- en overlijdensmutaties meer worden verstrekt aan de Stichting Interkerkelijke Ledenadministratie (SILA). Dit heeft voor onder anderen de R.-K. Kerk grote consequenties. Vanuit de Bisschoppenconferentie is daarom een werkgroep gevormd die zich hierover buigt.

Genoemde motie heeft tot gevolg voor de ledenadministratie van uw parochie dat u met ingang van 1 maart 2018 niet langer automatisch wordt geïnformeerd wanneer er een kerklid verhuist of overlijdt. De werkgroep onderzoekt of er mogelijkheden zijn voor een alternatief voor SILA. Ze streeft daarbij naar continuïteit waarbij het ontvangen van verhuis- en overlijdensgegevens van de eigen leden op een andere manier toch mogelijk kan worden gemaakt.

Voor nu willen we u vragen om als parochie al het mogelijke te doen om uw eigen plaatselijke ledenbestand op orde te brengen en/of te houden en waar mogelijk gegevens te verzamelen die op termijn handig zullen blijken te zijn. Zo zijn e-mail adressen en 06-nummers vaak verhuisbestendig en kan het registreren daarvan een manier zijn om contact te houden met uw leden. Verder kunt u uw leden er op attent maken dat ze u informeren wanneer er sprake is van een verhuizing of van een overlijden in de familie. We willen niet afwachten maar ons zo goed mogelijk voorbereiden op de verwachte veranderingen.

Belangrijk voor u om te weten is, dat minister Plasterk heeft gezegd dat in ieder geval nog tot 1 maart 2018 de gegevens verstrekt zullen worden. Mocht een lokale overheid anders aangeven en eerder willen stoppen met het verstrekken van informatie, neem dan contact op met ondergetekende via

m.koster@bisdomrotterdam.nl. Ook met andere vragen over dit onderwerp kunt u hier terecht.

De werkgroep van de Bisschoppenconferentie, onder leiding van de voorzitter van de conferentie, Mgr. Van den Hende, streeft naar een gebruiksvriendelijke en praktische oplossing voor de parochies, met het oog op het bijhouden van de ledenadministratie na 2018. Zeker is dat er het een en ander gaat veranderen en dat het goed is dat u zich daar in uw parochie op voorbereidt.

Ook in dit kader brengen wij zoals besproken tijdens de recente vicariaatsbijeenkomsten nogmaals het belang van een goede ledenadministratie als basis voor de Aktie Kerkbalans onder uw aandacht. Zoals bekend heeft een ledenadministratie die in Navision wordt gevoerd een rechtstreekse koppeling met SILA, waardoor mutaties die in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) ten aanzien van een parochiaan worden doorgevoerd, rechtstreeks in de ledenadministratie van de parochie worden verwerkt. Bij een aantal parochies, kernen en geloofsgemeenschappen, is de ledenadministratie niet up to date en ook niet ondergebracht in Navision. Omdat SILA tot 1 maart 2018 in ieder geval operationeel blijft, bevelen wij u ten stelligst aan om – voor zover dat nog niet geschied is – uw ledenadministratie onder te brengen in Navision.

Naast de gegevens die via SILA worden ontvangen, is het ook wenselijk van zoveel mogelijk parochianen het e-mailadres en telefoonnummer te verzamelen en in het systeem in te voeren. Op die wijze bent u beter voorbereid op het komende post-SILA-tijdperk. Ken uw parochianen is en blijft van groot belang.

We houden u op de hoogte van verdere ontwikkelingen in de hoop op uw begrip en optimale medewerking.

Met vriendelijke groet,

mr J.C.G.M. Bakker
algemeen econoom

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de diakenwijding van Eli Stok, Kathedraal HH. Laurentius en Elisabeth Rotterdam, 1 oktober 2016

Jeremia 1, 4-9; Romeinen 12, 4-8; Johannes 15, 9-17

Broeders en zusters in Christus, vandaag mogen we opnieuw samen zijn rond Jezus Christus zelf. Heel bijzonder nu we de wijding van Eli tot diaken mogen vieren. Dit gebeurt in het heilig jaar van de barmhartigheid, dat door paus Franciscus tot een bijzonder jaar is uitgeroepen. Op de voorkant van het liturgieboekje van vandaag staat de inmiddels zeer bekende afbeelding van het heilig jaar: Christus die het gelaat is van de barmhartigheid van de Vader.

Meteen aan het begin van deze eucharistie hebben we onze Heer Jezus Christus geëerd met het bewieroken van het altaar. Het altaar is het teken van Christus, die onze hoeksteen is, ons fundament. We zouden hier geen eucharistie vieren of een diaken wijden zonder deze Heer. We hebben ook het kruis bewierookt. Het kruis is teken van Christus' lijden en sterven en van zijn verrijzenis en eeuwig leven.

Heel vertrouwd is ons inmiddels het logo van het heilig jaar van de barmhartigheid. We zien Christus erop afgebeeld met in zijn handen en voeten de wonden van het kruis en Hij draagt de mensheid op zijn schouders. Jezus Christus, tegen Hem mogen wij ja zeggen. Eli, op zijn roepstem mag je ingaan. En je mag als diaken dienaar zijn van de barmhartige Christus.

Jezus Christus, die is mens geworden, die gestorven en verrezen is, gaat steeds opnieuw met ons mee. Eli, Hij is al lang met jou verbonden. Thuis in je familie heb je Christus en zijn liefde leren kennen. Je hebt zijn liefde ontvangen en je bent gegroeid in je liefde voor de Heer. Vandaag heb je gezegd: ja hier ben ik. Het is Jezus die op ons antwoord wacht, die ons liefheeft zonder voorbehoud, en die ook wacht op liefde van onze kant voor Hem en zijn evangelie.

We lezen vandaag in het evangelie van Johannes dat Jezus zegt: blijft in mijn liefde (Joh. 15, 9). Dat betekent niet: blijf wat in de buurt, of: kom nog eens langs. Nee, het betekent dat je met heel je hart met de Heer verbonden bent (cf Joh. 15, 5) en gelooft dat Hij de verlosser is en je leven draagt, zoals

Hij op de afbeelding op de voorzijde van het liturgieboekje de mensheid draagt. Ja zeggen betekent dat we ons toevertrouwen aan de Heer die ons een roeping geeft vanaf onze eerste dag (Jer. 1, 5).

Diaken worden, in het diaconaat dienaar zijn van de Heer, is een omvangrijke taak. Je moet het doen met heel je hart, heel je wezen en al je talenten. In de aanbeveling van de rector, de verklaring die we zojuist hoorden, konden we horen dat er veel talenten zijn in jouw persoon en we zijn blij dat je ze beschikbaar wil stellen in de Kerk, waar nog vele anderen hun talenten inzetten in antwoord op de roepstem van de Heer.

Als je gewijd wordt tot diaken, kijk je allereerst naar Jezus zelf, die niet gekomen is om gediend te worden maar om te dienen en ons lief te hebben tot het uiterste (Mt. 20, 28). Hij is niet gekomen om ons te oordelen, maar om ons te verlossen (Joh. 3, 17). Je mag dus, als je diaken wordt, allereerst het dienstwerk leren van Jezus zelf, die de leerlingen de voeten waste bij het laatste avondmaal (Joh. 13, 14-15), die mensen ondersteunde met bemoediging en vergeving, en die mensen oprichtte uit het stof. Als diaken vervang je Jezus niet, maar je mag als diaken in je leven en dienstwerk krachtens de wijding van Hem ontvangen wat je nodig hebt en naar Hem verwijzen in wat je doet en zegt, en de Heer present stellen.

Het ambt van diaken is onmisbaar om Jezus Dienaar steeds voor ogen te houden in de gemeenschap van de Kerk. En als je over enige tijd priester wordt gewijd, blijft zijn dienende liefde de rode draad. De Kerk is een netwerk van geloof en liefde, waar niet alleen de wederkerigheid met Christus gestalte krijgt, maar ook de wederkerigheid met elkaar. We mogen met de ogen van de Heer kijken in geloof en liefde. Met de ogen van de Heer mogen we zien naar wat Hem ter harte gaat, wat Hem als verlosser raakt. In ons hart mag leven wat leeft in het hart van de Heer aan liefde, barmhartigheid, vergevingsgezindheid en trouw.

In de gemeenschap van de Kerk, een netwerk van liefde, zijn vele gaven aan ons toevertrouwd, zoals de tweede lezing getuigt (Rom. 12, 4-8). De ledematen van het lichaam zijn met Christus zelf verbonden en wij krijgen van Hem ook de sterkte om te volbrengen wat ons krachtens onze roeping is toevertrouwd.

We kunnen niet zonder de verbondenheid met de Heer, in kracht van de heilige Geest. Misschien weten we in ons leven niet altijd direct een antwoord. Zeker kan dat zo zijn als je in de wereld kijkt en oog in oog staat met ellende, ziekte, vervolging, haat en wraak tot het uiterste. Dan kan het zijn dat we niet meer durven spreken in Gods naam, of onze dienstbaarheid opschorten: ‘Want wat maakt het uit.’ Of dat we niet meer bidden en ons gesprek met de Heer op een laag pitje zetten. Maar de Heer zegt dat Hij zelf zijn woord in ons hart en op de tong legt (Jer. 1, 9).

Want de Heer Jezus die rondtrok en de leerlingen uitzond, is ook de Heer die nu ons uitzendt om op tocht te gaan en vruchten voort te brengen. Dat zijn niet per se vruchten die in de krant komen en waarvoor we geprezen worden, maar ook die we in stilte kunnen voortbrengen door volgehouden naastenliefde, een met heel ons hart beleefde nederigheid en volgehouden gebed. Door te blijven bidden en ons te laten raken door wat we zien, kunnen we in Christus’ naam en omwille van zijn barmhartigheid in beweging te komen (Cf Mt. 25).

Eli, je mag je gedragen weten door de gemeenschap van de Kerk, door je familie die verbonden is met Christus, en zo mogen we voor jou blijven bidden en jij wordt gevraagd dat voor ons te doen.

Diaken in dienst van de Heer. Er wordt veel gevraagd aan ons, maar de Heer geeft ook heel veel. Hij die sterft aan het kruis, geeft zijn leven, want je leven geven voor je vrienden is het grootste wat je in liefde kunt doen (Joh. 15, 13).

Eli, ik mocht je ontmoeten toen je in Zeeland in 2008 gevormd werd, niet wetende dat we hier nu verzameld zouden zijn voor je diakenwijding. Het is de Heer die de weg met je gaat en Christus is je tochtgenoot bij uitstek. En Hij is ook degene die je aan het einde van je levensweg opwacht, want dienstbaarheid en liefde zijn waar God naar kijkt bij het oordeel. Paus Franciscus citeert in zijn bul over het heilig jaar van de barmhartigheid Johannes van het Kruis, die zegt dat we aan het eind van ons leven worden geoordeeld naar onze liefde (*Misericordiae vultus* 15). Eigenlijk dus: of wij in Christus’ liefde zijn gebleven, in hoeverre we geleerd hebben van de Heer wat zijn liefde vermag en dat we die liefde in Christus’ naam daadwerkelijk hebben betoond in wat we zeggen en wat we doen.

Bidden wij dat we in ons leven altijd in verbondenheid mogen leven met de Heer. Amen.

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende, Kerk van de Heilige Michaël en Magnus (Friezenkerk), Rome, 6 november 2016, Hoogfeest van de H. Willibrord patroon van de Kerk van Nederland, met daarin de overdracht van het rectoraat van P. Tiemen Brouwer o.p. aan Mgr. Antoon Hurkmans, emeritus bisschop van 's-Hertogenbosch

Jesaja 52, 7-10; Hebreeën 13, 7-9a+15-17a; Marcus 16, 15-20

Broeders en zusters in Christus, vandaag mogen wij op een hele bijzondere manier in geloof verbonden zijn. Een bijzondere manier om hier in Rome samen te bidden, eucharistie te vieren. In Nederland zullen veel mensen met ons meebidden en met ons meezingen.

Als je aan Rome denkt, dan denk je aan pelgrimeren, het graf van Petrus bezoeken. De eeuwen door hebben mensen dat gedaan. Petrus was ook zelf een pelgrim. We horen Jezus zeggen in het evangelie, dat Hij zijn leerlingen uitzendt om het evangelie, de blijde boodschap, te verspreiden naar alle kanten van de wereld. En zo ging Petrus op weg. Pelgrim zijn heeft hij ook in Jezus gezien. De Heer trok immers drie jaar met zijn leerlingen rond van stad naar stad, van dorp naar dorp. En Hij heeft steeds opnieuw de blijde boodschap verkondigd. Jezus, het gelaat van de barmhartigheid van de Vader. Jezus zegt zelf: Ik had geen steen om mijn hoofd op te leggen.

Als pelgrim, met het geloof in het hart, is Petrus naar Rome gekomen. Met het geloof in het hart komen nog steeds vele pelgrims naar hier. Het is een lange traditie vanuit onze streken om juist op deze plek als pelgrim zo samen te bidden, zo dicht bij het graf van Petrus. En sinds 1990 mogen we dat in deze Friezenkerk weer met enthousiasme opnieuw doen. Vandaag een bijzonder moment, het hoogfeest van de heilige Willibrord, patroon van ons land, de eerste aartsbisschop van Utrecht. Ook hij heeft als pelgrim rondgetrokken. Vanuit zijn klooster is hij de zee overgekomen naar onze kusten en is hij in ons land rond gaan trekken. Maar hij is ook als pelgrim naar Rome gereisd, een lange reis, om hier van de paus zijn missieopdracht te ontvangen. Om hier uit handen van de opvolger van Petrus het mandaat te krijgen om het geloof te verkondigen in Jezus Christus.

Pelgrim zijn is iets wat ook wij als rompsland hebben gekregen. Pelgrim zijn van de wieg tot het graf. En je maakt van alles mee. Wat je onderweg allemaal tegenkomt, dat heb je lang niet allemaal voorzien. Er zijn dingen die geluk brengen. Er zijn dingen ook die teleurstelling bezorgen, of ons af en toe stil doen staan, aan de grond genageld. Maar we blijven pelgrim, omdat de Heer met ons meetrekt. Hij gaat voor ons uit in het eeuwig leven. En Petrus, de grote apostel, mogen wij al bij de Heer weten. En ook Willibrord, die alles heeft gegeven om rond te trekken en vele mensen te winnen voor de liefde van Christus, ook hij, zo geloven wij, heeft zijn pelgrimstocht bij de Heer mogen bekronen. Moet je je eens indenken, reizen te paard door bossen, door bergen, een enorme onderneming. Niet zonder gevaar en met grote inspanning. En nu in deze tijd zijn we zo ver dat we hier de eucharistie vieren en tegelijkertijd thuis mensen aan de buis meekijken en meebidden, een afstand overbruggen.

Als je thuis bent, ben je ook pelgrim. Ook mensen die de deur niet uitkunnen, blijven pelgrim in hun hart. Want we mogen steeds opnieuw met de Heer onderweg gaan. We mogen steeds opnieuw met de Heer komen tot barmhartigheid, tot daden van liefde, in Naam van onze Heer en ten dienste van elkaar.

Op deze plek in Rome zijn we natuurlijk extra met ons pelgrimeren bezig. Thuis zijn er weer de gewone dingen die onze aandacht vragen. Maar hier mogen we pelgrim zijn, vlakbij het graf van Petrus, en dan bedenken dat we eigenlijk elke dag met het geloof onderweg mogen gaan. Vaak komen mensen terug met gesterkt geloof, met nieuwe energie, in het bewustzijn dat je wereldwijd één Kerk mag vormen. Rond het graf van Petrus gaat het over het eeuwig leven. Rond het graf van Petrus gaat het over de liefde van God, die niet stuk te krijgen is. Bij het graf van Petrus gaat het over de verkondiging van het geloof en de barmhartigheid aan ons, kwetsbare mensen.

Vandaag hebben we grote dankbaarheid voor pater Tiemen Brouwer, die ook als pelgrim naar hier gekomen is. Toen hij hier kwam, was het om biechtvader te zijn en veel mensen tot steun te zijn in het sacrament van verzoening in deze dialoog van heil. Uiteindelijk is hij onze rector geworden. Het was eerst bedoeld om tijdelijk deze taak te vervullen. Maar met de flexibiliteit van een pelgrim heeft hij dat meer dan negen jaar volbracht. Met enthousiasme, met geloof en verbondenheid. En hij blijft pelgrim, ook al zal hij deze taak

als rector nu overdragen. Want ook als je in de biechtstoel zit in de Maria Maggiore mag je luisteren naar de levensloop van mensen. Mag je luisteren naar hoe mensen zijn gevallen in zonde, maar willen opstaan en dan mag je de vreugdebode zijn wanneer je in de Naam van onze Heer de barmhartigheid aanzegt en vergeving schenkt.

Een pelgrimage doe je nooit alleen. En daarom gaan we ook samen verder op de tocht die de Heer ons heeft toevertrouwd. Van generatie op generatie, van moment op moment. En we mogen vandaag Mgr. Hurkmans welkom heten om hier in Rome de nieuwe rector te zijn, de zielzorger van de Nederlanders in Rome. Na een lange periode van werken als herder in 's-Hertogenbosch, wordt hij nu hier onze herder, rector van de kerk. En ook daar is opnieuw de rompsland van een pelgrim voor nodig. Alles loslaten en hier opnieuw beginnen. Alles loslaten en hier nieuwe kansen zien om de Heer te dienen in woord en gebed, in het vieren van de sacramenten, in het opbouwen van de gemeenschap waartoe de Heer ons geroepen heeft.

Broeders en zusters, een pelgrim zijn, dan denken we aan iemand met een stok, dan denken we aan iemand die van plaats naar plaats gaat en misschien er alle tijd voor heeft. Maar dat is ook een romantisch beeld, dat niet altijd klopt. We zijn elke dag pelgrim. En elke dag vraagt de Heer van ons om ons hart open te stellen voor Hem. We doen het niet alleen. We kijken terug op een lange traditie van geloof. Gedenkt uw leiders, zo staat er in de tweede lezing, zij die u het eerst het geloof hebben verkondigd. Blijft dat geloof nog in ons leven? Blijft dat geloof nog aangewakkerd worden door de kracht van de heilige Geest? Zijn we nog in staat om ervan te getuigen? Pelgrims mogen er hun hele leven over doen, maar we moeten het niet uitstellen om de Heer te verkondigen. En we moeten niet uitstellen om Hem een plek te geven in ons hart. Mogen wij vandaag bidden op voorspraak van de heilige Willibrord, dat wij met enthousiasme gelovigen blijven die op weg gaan. Met een open hart voor het evangelie, met oog en oor voor de mens in nood, met de bereidheid om te bouwen aan Gods Koninkrijk door de kracht die we in de eucharistie ontvangen. Amen.

HOMILIE

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende op dinsdagavond 15 november 2016, in de basiliek Santa Maria Maggiore, Rome ('Nederlandse Dag' in Rome in het heilig jaar van de barmhartigheid)

Broeders en zusters,

Als pelgrims zijn we naar Rome gekomen, met de bus of het vliegtuig. En we banen ons een weg door de grote stad. Samen bidden wij het avondgebed in de basiliek die aan Maria is toegewijd. Als christenen hebben wij de rompsand van een pelgrim. De heilige Schrift zegt ons dat we heel ons leven onderweg zijn, in den vreemde, en onze eindbestemming bij de Heer nog niet hebben bereikt (cf 2 Kor. 5, 1-10)

Hier in de basiliek mogen we beseffen dat ook de Maagd Maria een pelgrim is geweest. Toen zij hoogzwanger was van de Heer, ging zij met Jozef op weg naar Bethlehem omdat er een volkstelling gehouden werd (Lc. 2, 1-5). Toen Jezus eenmaal was geboren vluchtte Maria naar Egypte omdat Herodes het kind wilde doden (Mt. 2, 13-15). Ook later is Maria haar zoon meer dan eens gevolgd. Jezus was heel veel onderweg (cf Mt. 8, 20). Een aantal keren vermeldt het evangelie dat Maria aan Jezus vraagt wanneer Hij weer eens bij hen zou zijn. Jezus antwoordt 'Mijn broeder en zuster en moeder zijn zij die de wil van God volbrengen' (cf Mc. 3, 31-35).

Wij mogen tot de familie van God behoren. We zijn geen slaven of ondergeschikten, maar we zijn kinderen van God (cf. Gal. 4, 7). We mogen God Vader noemen (Lc. 11, 2). Zo zijn we als pelgrims onderweg.

Meermaals heeft God aan ons, mensen, zijn barmhartigheid getoond. Het volk van God werd destijds bevrijd uit de slavernij van Egypte (Exodus 14). En bij monde van de profeten sprak God zijn bevrijdend woord van barmhartigheid: ik zal u hart van steen wegnemen en u een hart van vlees geven (Ezechiël 36, 26).

Waar het gaat om ons heil, is er in de geschiedenis bij God sprake van maatwerk. Maria werd voorbereid om de moeder van Gods Zoon te worden. Toen de volheid van de tijd was gekomen kwam Gods Zoon in onze wereld, geboren uit een vrouw, zo zegt de Galatenbrief (Gal. 4, 4). De vrouw wordt hier niet met naam en toenaam genoemd. Wij weten dat het Maria is.

Maria is de moeder van Gods Zoon, Jezus Christus. En Jezus Christus is het gezicht van de barmhartigheid (*misericordiae vultus*) van de Vader, zo schrijft paus Franciscus aan het begin van het heilig jaar van barmhartigheid. In Jezus mogen wij Gods barmhartigheid ontmoeten en ondervinden. Heel bijzonder in het sacrament van boete en verzoening ontvangen wij Gods barmhartigheid en vergeving. De barmhartigheid die wij van Godswege ondervinden, mogen wij op onze beurt delen met onze medemens. In de eucharistie (bron en hoogtepunt) ondervinden wij Gods liefde in Christus -gestorven en verzezen- en vervolgens mogen wij die ontvangen en ondervonden liefde uitdragen en delen met onze naasten.

De werken van barmhartigheid hebben in het heilig jaar veel aandacht gekregen. We hebben onze handen vol aan die werken. Maar op de eerste plaats zou ons hart vervuld moeten zijn van de barmhartigheid van de Heer, om uiteindelijk met nog meer diepgang en enthousiasme instrumenten van barmhartigheid te zijn in woord en werk, in doen en laten, in gedachten en in gebed.

Mogen wij op onze pelgrimstocht met een ontvankelijk hart door het leven gaan -zoals Maria- en openstaan voor wat de Heer van ons vraagt: barmhartigheid ontvangen en barmhartigheid schenken.

Maria, de moeder van God, die met ziel en lichaam is opgenomen bij de Heer, bidt met ons mee, opdat ook ons leven getekend zal zijn door de barmhartigheid van God en wij eens in liefde onze eindbestemming mogen bereiken bij de Heer. Amen.

INLEIDING

van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende, over de Kerk als netwerk van liefde: kennen en gekend worden, Den Haag, 5 oktober 2016 (diocesane bijeenkomst geldwerving)

In het eerste deel van deze avond mag ik met u stilstaan bij onze Kerk. Dit jaar willen we in het bijzonder benadrukken dat de Kerk een netwerk van liefde is. We denken bij de Kerk vaak aan gebouwen, aan de liturgie, aan de mensen die geloven. Daarbij zien we kerkgebouwen vaak als op zichzelf staand. En als het gaat om gelovigen, is het ook niet altijd een gemeenschap waar we aan denken, maar de individuen. De Kerk is echter niet zomaar een verzameling gebouwen, of een groep individuen. Daar moeten verbindingen tussen bestaan. Daarom spreekt paus Paulus VI van een netwerk. Niet zomaar een netwerk, waar we mensen weten te vinden als we ze nodig hebben. Nee, paus Paulus verbond daar aan dat het een netwerk van liefde is. We kunnen opmerken dat daar de nodige eisen aan worden gesteld. Want het is niet een netwerk dat alleen in beweging komt als er iets nodig is, maar een netwerk dat voortdurend verbindingen wil leggen met God en met mensen. Want als we in God geloven, geloven we dat Hij een plan met ons heeft.

We zijn een netwerk van liefde, dat evangelische waarden levend houdt. Niet alleen voor de buitenwacht, maar ook intern. Hoe gaan we met elkaar om? Kunnen we ons met elkaar verbinden? Losse, individuele katholieken zijn geroepen tot verbondenheid. Als je aan die evangelische eisen voldoet, is dat niet zomaar. Je bent niet alleen voor jezelf op aarde. En de Kerk is er ook niet voor zichzelf. Nee, we hebben een doel en een opdracht. Jezus zegt gaat uit over de hele wereld en verkondigt het evangelie. Het gaat erom hoe we in woorden en daden met het evangelie omgaan. Paus Franciscus zei tegen jongeren in Assisi: verkondig het evangelie, desnoods met woorden.

Het netwerk van liefde moet daden laten zien en werkelijke trouw aan elkaar. Het is bedoeld voor een beschaving van liefde. Dat heeft alles te maken met het evangelie en moet concreet worden in onze wereld. Hoe doen we het als mensen die rechtvaardigheid nastreven? En hoe raakt het ons als mensen op de vlucht zijn en in nood verkeren? Een netwerk staat dus niet buiten de wereld. Voor een netwerk met een beschaving van liefde als opdracht, is geld niet de hoofdzaak. Maar je hebt het wel nodig om je missie en zending in praktijk te brengen. Natuurlijk, we zouden zonder kerkgebouwen kunnen,

want die hadden de eerste christenen ook niet, en de eerste christenen hadden minder faciliteiten. Voor ons geldt, dat we steeds opnieuw de combinatie moeten maken tussen onze missie en wat daarvoor nodig is.

De Kerk wordt wel beschouwd als een goed doel. Dat is wat wennen, want bij goede doelen denken we vaak eerder aan andere organisaties. Maar we streven een doel na dat voor de hele wereld de moeite waard is. In het netwerk moet veel gebeuren. Het is verbonden met Christus en heeft vele relaties tussen parochiegemeenschappen en de wereld.

We hebben twee heel belangrijke aspecten nodig, die we vandaag op deze avond centraal stellen. Allereerst is dat een ledenadministratie. Jezus zegt: Ik ben de goede herder, Ik ken de mijnen en zij kennen Mij (Joh. 10). Dat zegt wat over zijn gezindheid. We zijn geen anonieme personen, maar mensen met een naam en een gezicht. Jezus trok rond met zijn apostelen en zo wil Hij ook met ons optrekken. Het vraagt erom mensen te kennen en ook gekend te worden. In het bisdom Rotterdam zijn 500.000 katholieken in een provincie van 3,7 miljoen inwoners. We hebben lang niet altijd die 500.000 personen op ons netvlies. Moeten mensen dan maar wat vaker komen? Nee, dat is niet de houding van de Heer. Bovendien hebben we de opdracht om zelf ook buiten onze eigen kring te gaan met onze beschaving van liefde.

We zijn geen nummer, geen anonieme personen, maar we zijn mensen met een naam en een gezicht. En mensen met een postcode. Want we mogen een bepaalde systematiek hanteren en zien wanneer parochianen verhuizen, zich bij ons vestigen, of overlijden. Het is belangrijk dat goed bij te houden. Nu kunnen we nog beschikken over Sila. Op termijn wordt dat misschien anders. Maar als je het netwerk van liefde voor ogen hebt, zul je moeten blijven streven naar optimaal inzicht in wie bij de gemeenschap horen met wie we het netwerk vormen.

Een tweede belangrijk punt is de fondsenwerving. Voor een bisschop is het misschien niet gewoon om over geld te praten. Over pastoors wordt dat ook wel gedacht en gezegd. Maar we zouden raar staan te kijken als we als Kerk niet ons werk zouden kunnen doen. Het zijn de middelen die we nodig hebben. Dus fondsenwerving is nodig en goed, als we het oogmerk voor ogen hebben: een netwerk van liefde.

Ledenadministratie en fondsenwerving mogen we vanavond dus verbinden met de Kerk als netwerk van liefde. Daar hoort bij dat we ons steentje bijdragen. Als we een goed doel zijn, mogen we daar zelf in geloven en er uiting aan geven in giften en bijdragen. Geven wat nodig is, heeft een lange traditie in de Schrift. De apostel Paulus spreekt over de noden van de 'heiligen' (Rom. 12, 13). Dat is geen geld voor de heiligenbeelden of voor bijvoorbeeld Moeder Teresa, Nee, de heiligen zijn allen die christen willen zijn, die verbonden willen zijn met de Heer. Als je daaraan bijdraagt, is het een bijdrage aan de Kerk om daarmee de zending van de liefde in de praktijk te brengen. Dan gaat het om eredienst aan God in de liturgie, de dienst aan de naaste in diaconie, om catechese en gemeenschapsopbouw.

De Kerk wordt soms gezien als een wat statisch geheel, maar eigenlijk is de Kerk heel flexibel. Want door de eeuwen heen is zij in staat geweest overal te komen met de woorden van het evangelie. Als je beseft hoeveel mensen op dit moment elders ter wereld bezig zijn vanuit het evangelie, kun je trots zijn. Ik denk aan een pater Mill Hill, een klasgenoot van een van de priesters hier vanavond aanwezig, die in Pakistan werkt onder de mensen die kasteloos zijn. Deze priester is met het evangelie in zijn hart bezig om steeds opnieuw de boodschap van liefde handen en voeten te geven. Dat hoort ook bij ons netwerk. En ik denk aan een broeder, die werkt in een gebied waar veel drugsverslaving is. Hij werkt onder de allerarmsten om hen daarvan af te houden en hen zo goed mogelijk te integreren in de samenleving. Ik denk aan zoveel andere plekken in de wereld, waar sprake is van werkelijke liefde vanuit het geloof. Denk ook, dicht bij huis, aan de zusters van Moeder Teresa, die in Rotterdam elke dag honderd mensen aan tafel ontvangen en die ook mensen bezoeken. En dicht bij huis zie je ook hoe fijnmazig dat netwerk van liefde is. We komen als Kerk in allerlei omstandigheden: in ziekenhuizen detentiecentra, zorgcentra, op scholen, in contact met vluchtelingen en mensen die dakloos zijn.

Dat netwerk van liefde heeft ons aller inzet nodig. Als we alleen naar onze eigen parochie kijken, is dat te weinig. We mogen het geheel voor ogen houden en de onderlinge betrekkingen versterken. We leveren op onze eigen plek die bijdrage die nodig is voor het geheel. Want de Kerk doet heel veel dingen, maar heeft maar één zending: de beschaving van liefde. Daar mag ieder van ons een stukje aan bijdragen. Nadenken over geld en administratie hoort erbij om de middelen en mogelijkheden aan te wenden om het belangrijke te doen

wat de Heer ons geeft: de liefde verspreiden, die de hoop voedt en het geloof verdiept. Dus daarom wordt deze avond getoonzet door de overtuiging dat de Kerk een netwerk van liefde is. Alles wat we doen, is voor dat ene doel.

Paus Franciscus zegt dat barmhartigheid geen hobby is van een paar mensen, maar een opdracht voor iedereen. En als je zou denken: dat is te ingewikkeld, ik vertil me daaraan, mogen we denken aan wat Moeder Teresa zei. Zij zei: als je geen duizend mensen kunt helpen help er dan één. En dat geldt voor ons ook. Paus Franciscus citeert ook Johannes van het Kruis, die aangeeft dat het uiteindelijk gaat om de mate waarin we hebben liefgehad, de liefde hebben bevorderd en barmhartig zijn geweest. Daar kan geen geld tegenop en ondertussen kunnen we dat geld ook niet missen voor onze organisatie. Dank u wel.

DECREET

SLUITING EN ONTTREKKING AAN DE EREDIENST VAN DE KERK DE MENSWORDING LEIDERDORP

Gezien,

het feit dat het bestuur van de Rooms-Katholieke Parochie HH. Petrus en Paulus te Leiden aan de bisschop van Rotterdam een met redenen omkleed verzoek heeft voorgelegd om de Rooms-Katholieke kerk De Menswording, gelegen aan het Heelblaadjespad 1 te Leiderdorp te sluiten en aan de goddelijke eredienst te onttrekken;

voornoemd verzoek reeds eerder gedaan is door het bestuur van de voormalige Rooms-Katholieke Parochie De Goede Herder en daarvoor door de personele unie van besturen van de parochies De Menswording te Leiderdorp en O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk;

Overwegende,

dat op 7 februari 2007 een gesprek heeft plaatsgevonden tussen een delegatie van het bisdombestuur en het parochiebestuur van de parochies O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk en De Menswording te Leiderdorp ter zake de beleidsvisie van de parochies;

dat op 30 juni 2007 het parochiebestuur van de parochies O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk en De Menswording te Leiderdorp met de parochianen hebben gesproken over de toekomst van de kerk De Menswording te Leiderdorp;

dat op 27 september 2007 het parochiebestuur van de parochies O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk en De Menswording te Leiderdorp heeft gesproken met het bisdombestuur ter zake de toekomst van de kerk De Menswording te Leiderdorp;

dat op 23 september 2008 een delegatie van het parochiebestuur van de parochies O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk en De Menswording te Leiderdorp heeft gesproken met een delegatie van de bisdomstaf ter zake de toekomst van de kerk De Menswording te Leiderdorp;
dat op 29 september 2008 een delegatie van het bisdombestuur heeft gesproken met parochianen van de parochies O.L.V. Onbevlekt Ontvangen

(Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk en De Menswording te Leiderdorp over de toekomst van de kerk De Menswording te Leiderdorp en de kerk O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen (Meerburgkerk) te Zoeterwoude Rijndijk;

dat per 1 januari 2009 de parochies De Menswording te Leiderdorp en O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk werden samengevoegd tot de nieuwe parochie De Goede Herder en de parochie De Goede Herder per 1 oktober 2012 is opgegaan in de parochie HH. Petrus en Paulus;

dat op 18 januari 2010 een delegatie van het bisdombestuur heeft gesproken met de parochianen van De Goede Herderparochie Leiderdorp/Zoeterwoude Rijndijk ter zake de voorgenomen onttrekking aan de eredienst van de kerk De Menswording te Leiderdorp;

dat op 1 maart 2010 het parochiebestuur een bijeenkomst heeft belegd met de parochianen van de Goede Herderparochie Leiderdorp/Zoeterwoude Rijndijk om aanvullende vragen van parochianen te beantwoorden;

dat daarna is besloten om de kerk De Menswording te Leiderdorp aan de eredienst te onttrekken op een nader vast te stellen termijn, afhankelijk van de herinrichting van de kerk O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) te Zoeterwoude Rijndijk en het proces Samenwerking Geboden 2 waardoor De Goede Herderparochie deel zou gaan uitmaken van het cluster Leiden e.o.;

dat de leden van de priesteraad van het bisdom Rotterdam in het kader van de samenvoeging tot R.K. parochie HH. Petrus en Paulus (Samenwerking Geboden 2) d.d. 25 september 2012 gehoord zijn over het voornemen om de kerk De Menswording te Leiderdorp te sluiten en aan de goddelijke eredienst te onttrekken;

dat de pastoor en de andere leden van het pastoraal team en het parochiebestuur al het nodige doen en zullen blijven doen ten behoeve van de pastorale zorg aan de parochianen te Leiderdorp;

dat de voorbereiding van het decreet blijkens bovenstaande overwegingen ook overigens is geschied in overeenstemming met canon 1222 paragraaf 2 en canon 50 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983;

dat, gelet op het bovenstaande, sprake is van een ernstige reden die het raadzaam maakt dat de kerk De Menswording zal worden gesloten en niet langer voor de goddelijke eredienst zal worden gebruikt.

Besluit,

dat de R.K. kerk De Menswording, gelegen aan het Heelblaadjepad 1 te Leiderdorp, met ingang van 17 december 2016 zal worden gesloten en aan de goddelijke eredienst onttrokken;

dat daartoe op 11 december 2016 met parochianen voor de laatste keer de heilige eucharistie zal worden gevierd;

En vraagt,

dat het altaar van de kerk De Menswording te Leiderdorp na de nodige aanpassingen geplaatst zal worden in de kerk O.L.V. Onbevlekt Ontvangen (Meerburg) en te zijner tijd door de bisschop zal worden geconsacreerd;

dat de pastoor en de andere leden van het bestuur van de R.K. parochie HH. Petrus en Paulus er zorg voor dragen dat te zijner tijd de eventueel nog in de kerk De Menswording te Leiderdorp aanwezige kerkinventaris die eigendom is van de R.K. parochie HH. Petrus en Paulus in goede afstemming met betrokkenen veilig wordt gesteld;

dat de herbestemming van de eventueel nog in de kerk De Menswording te Leiderdorp aanwezige kerkinventaris zal plaatsvinden met inachtneming van artikel 53 van het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland;

dat het besluit van dit decreet ter kennis wordt gebracht van de parochianen van de Rooms-Katholieke parochie HH. Petrus en Paulus, in het bijzonder van de gemeenschap rond de kerk De Menswording in Leiderdorp;

Binnen de termijn van tien nuttige dagen na betekening van dit decreet kan overeenkomstig canon 1734 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983 aan ondergetekende een verzoek om verbetering of herziening van dit decreet gedaan worden.

Als datum voor betekening van dit decreet bepaal ik 1 december 2016.

Rotterdam, 15 november 2016

+ J.H.J. van den Hende
bisschop van Rotterdam

Dr. F.J. Vermeulen
kanselier

BENOEMINGEN EN ONTSLAGEN

1 oktober 2016

C. Stok MA, benoeming tot lid van het pastoraal team van de parochies Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Den Hoorn, Maasland en Schipluiden.

M.W.M. Greeve, eervol ontslag als lid van het pastoraal team van de parochie Heilige Thomas te Alphen aan den Rijn, Hazerswoude-Dorp en Hazerswoude-Rijndijk (met emeritaat).

M. van Maasacker, goedkeuring en kerkelijke zending in de Geriatisch centrum DrieMaasHave van de Argoszorggroep te Maassluis.

1 november 2016

Drs H.M. van de Reep, eervol ontslag en ontheffing van de kerkelijke zending als geestelijk verzorgster in zorgcentrum Savelberg te Gouda en eervol ontslag als bisschoppelijk gedelegeerde voor de pastoraal werkers van het bisdom Rotterdam. Per dezelfde datum goedkeuring en kerkelijke zending als pastoraal werkster van de parochiefederatie HH. Clara en Franciscus te Langeraar e.o.

Mr drs G.T.M. Wüts, eervol ontslag en ontheffing van de kerkelijke zending als pastoraal werkster in de Parochie H. Augustinus te Katwijk aan den Rijn, Oegstgeest, Voorschoten en Wassenaar (vervroegd met pensioen).

J.H.M. Kroft, benoeming voor een tweede termijn van vier jaar tot lid van de DCI.

M.H.Th.M. Boons-Prinsen, benoeming voor een eerste termijn van vier jaar tot lid van de diocesane werkgroep huwelijk en gezin.

Th.M.A.O.M. Barenbrug, benoeming voor een eerste termijn van vier jaar tot lid van de diocesane werkgroep huwelijk en gezin.

S.A.N.M. van Berkel, benoeming voor een eerste termijn van vier jaar tot lid van de diocesane werkgroep huwelijk en gezin.

J.M.L. Smies, eervol ontslag als voorzitter van het Overlegplatform Permanente Diakens.

P.R. Tolsma, benoemd tot voorzitter van het Overlegplatform Permanente Diakens.

G.A.M. Prins, benoemd tot lid van het Overlegplatform Permanente Diakens.

1 december 2016

G.Th.J. Lansbergen, benoeming tot lid van het pastoraal team van de federatie St. Franciscus tussen duin en tuin te Honselersdijk e.o.

C.R. Costa Moreira, benoemd tot voorzitter en lid van de Stichting Emanuel voor een eerste periode van vier jaar.

L. Ribeiro Silva, benoemd tot penningmeester en lid van de Stichting Emanuel voor een eerste periode van vier jaar.

J.Th.Wubbels mhm, benoemd tot lid van de Stichting Emanuel voor een eerste periode van vier jaar.

L.M. Rocha Fortes, benoemd tot lid van de Stichting Emanuel voor een eerste periode van vier jaar.

F. Monteiro, benoemd tot lid van de Stichting Emanuel voor een eerste periode van vier jaar.

J. Evora, benoemd tot lid van de Stichting Emanuel voor een eerste periode van vier jaar.

J.A.H.J. Kuijs, benoemd tot penningmeester en lid van het bestuur van de Diocesane instelling voor liturgische muziek Sint-Gregorius.

W. van Kesteren, benoemd tot secretaris en lid van het bestuur van de Diocesane instelling voor liturgische muziek Sint-Gregorius.

J.T.A.M. Berkhout, eervol ontslag als lid (in de functie van secretaris) van de Diocesane Caritas Instelling.

15 december 2016

Th. Kremer CSJ, benoemd tot lid van het Kathedraal Kapittel voor een eerste termijn van acht jaar.

VERSLAG VAN DE PRIESTERRAAD van het bisdom Rotterdam, 22 november 2016 (2016-3)

Inhoudelijk gesprek: Na het jaar van de barmhartigheid

Het jaar van de barmhartigheid is afgesloten op het feest van Christus Koning. De heilige deuren zijn gesloten. In het bisdom Rotterdam was de bisschop daarbij aanwezig in de basiliek van Schiedam.

Er is door de paus geen nieuw themajaar afgekondigd. Willen we als bisdom Rotterdam zelf een themajaar en zou het netwerk van liefde daarin dan de leidraad kunnen zijn? Het netwerk van liefde met Christus als centrale persoon met wie wij verbonden zijn.

De priesterraad spreekt over wat het themajaar voor de mensen in de parochies zou kunnen betekenen. Hoe concreet is het? Het gaat om verbondenheid, binnen de parochie zelf, tussen pastoor en parochianen, tussen werkgroepen, tussen parochie en bisdom, enzovoort. Op alle niveaus mogen we uitstralen dat we er niet alleen voor staan. Het thema past binnen de schaalvergroting. Het is goed om contacten te versterken en dat moet niet beperkt blijven tot het kerkelijke. Dat houdt in aandacht voor diaconie, bijvoorbeeld de voedselbank, en gericht zijn op de samenleving. ‘Netwerk’ is een modern woord. Dat is even wennen, omdat meestal het woord ‘gemeenschap’ wordt gebruikt. Het woord netwerk drukt wel uit dat we in de verbondenheid met de ander staan. Anderzijds is het de vraag of de ander zich aangesproken voelt door de doelgroep waartoe jij behoort. Iemand is als persoon een knooppunt in het netwerk.

Het netwerk is gemakkelijk te verbinden met de Schrift: vele ledematen/een lichaam, wijngaard met de ranken, lichaam van Christus. Dat zijn allemaal netwerken. Er bestaat een sociaal netwerk, een oecumenisch netwerk en ook een netwerk waarin je het geloof opbouwt. In het netwerk van liefde bouw je aan spiritualiteit en geloof. Wat moeten de gelovigen concreet mee krijgen in een dergelijk themajaar? De preek van de bisschop over het netwerk van liefde bij gelegenheid van het zestigjarig bestaan van het bisdom heeft een appèl gedaan op heel veel mensen. Ik geloof en ik hoor ergens bij. Een netwerk is ook groter dan het eigen terrein. Het zou goed zijn om dat open te breken. Het zou gaan om het bespreekbaar maken van het netwerk en een

appèl doen op mensen opdat ze erbij horen. De formele verbondenheid die bestaat moet concreet en expliciet worden gemaakt.

Een priester die assisteert op verschillende plaatsen merkt dat het gescheiden werelden zijn en mist de interactie. Op het niveau van de parochiefederatie merkt een ander dat locaties naar elkaar toegroeien, al gaat het langzaam. Inzetten op een netwerk van liefde is inzetten op verbondenheid.

Het is belangrijk hoe je het netwerk van liefde omschrijft. Het is noodzakelijk om open te staan naar buiten toe en open te staan voor invloeden van buitenaf. Het gevaar is evenwel niet denkbeeldig dat ook het netwerk weer een afgescheiden groepje wordt zonder groei en zonder leven. Kun je ook niet zozeer kijken naar met wie je verbonden bent als wel naar met wie je verbonden kunt raken? Wie zijn je burens? Zo creëer je beweging. Het gaat om nieuwsgierig zijn, openstaan voor indrukken, vitaliteit en deskundigheid delen, enzovoort.

Het voormalige dekenaat Bollenstreek heeft jarenlang een jumelage gehad met parochies in Rotterdam om hen (financieel) te helpen. Het Westland kent dat ook. Ook nu kun je aanleiding zien voor een dergelijke jumelage, financieel, bestuurlijk en voor wat betreft vrijwilligers. Dat zijn grote zorgen die het bisdom niet kan oplossen.

Als er een pauze zou komen in de reeks themajaren kan deze gebruikt worden om het thema nader uit te werken. Er gaat veel over tafel als het om netwerk gaat. Het netwerk van liefde is een mooi beeld, maar wat is de concrete inhoud? De doelstelling moet duidelijk zijn en te overzien. Wat willen we bereiken? Het Jaar van Barmhartigheid was erg mooi, maar brengt ook veel met zich mee. Is het beleid om elk jaar een themajaar te hebben? Mogelijk kan er een jaar van rust zijn, bezinning en gebed. We zijn een pratende kerk en zouden een biddende kerk moeten zijn. Overigens zou oecumene ook een mooi thema kunnen zijn, want oecumene is belangrijk. Zou inderdaad een ander thema ook mogelijk zijn, zoals een jaar van de nieuwe evangelisatie bijvoorbeeld? Evangelisatie is hard nodig, ook al beseft men dat niet meer. Het dwingt je om naar buiten te kijken en versterkt tegelijk de innerlijkheid en de gezamenlijkheid. Hieraan vooraf gaat de vraag of het goed is een themajaar te beginnen.

Als er een overzicht is hoe het veld in elkaar steekt, zou je plekken kunnen verbinden met plekken waar hulp nodig is. De jumelage van destijds was niet alleen financieel: er vond ook uitwisseling plaats. Zo kun je elkaar opladen. Er kunnen ook werkbezoeken over en weer georganiseerd worden om van elkaar te leren. Het bisdom kan helpen met het leggen van lijntjes. Ook via Tussenbeide. YouTube-filmpjes kunnen het ook in beeld brengen. Beeldmateriaal, nieuwe media, het speelt allemaal een rol. Er is veel materiaal, maar hoe breng je mensen met de juiste media in verbinding? Het netwerk van de nieuwe media is niet voldoende, er moet ook geïnvesteerd worden in intermenselijk contact. Het nieuwe parochieblad in Rotterdam Zuid sloeg dusdanig aan, dat mensen er meer geld in wilden investeren dan nodig was. Het parochieblad is gekoppeld aan het internet. Door uitwisseling kun je anderen erop attent maken, zodat zij ervan kunnen leren.

De bisschop vat het gesprek samen. Hij constateert dat er nu geen behoefte is aan een nieuw jaar met een prominent thema. Het netwerk van liefde is wel een begrip dat als voertuig kan dienen om over een aantal zaken na te denken, zoals nieuwe evangelisatie, diaconale presentie, samenhang tussen parochies of oecumene/reformatie. Zo kan het netwerk van liefde als grondstructuur concreet worden.

INHOUDSOPGAVE

Jaargang 61 oktober-december 2016 Nummer 4

BISSCHOPPENSYNODE 2018 OVER JONGEREN, GELOOF EN ROEPING, 10 oktober 2016	161
REACTIE KARDINAAL EIJK OP KABINETSPANNEN	
INZAKE 'VOLTOOID LEVEN', 17 oktober 2016.....	163
AFRONDING BEHANDELING KLACHTEN SLACHTOFFERS	
MISBRUIK R.-K. KERK, 25 oktober 2016	165
NIEUWE WEBSITE ROOMS-KATHOLIEKE KERK ONLINE, 27 oktober 2016	168
ARMOEDEONDERZOEK: KERKEN GEVEN MEER DAN 36	
MILJOEN EURO UIT AAN HULP, 28 oktober 2016	170
NIEUWE VERTALING ONZE VADER VANAF KOMENDE ZONDAG IN GEBRUIK, 25 november 2016	172
BRIEF Inzake SILA, 24 november 2016.....	173
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende bij de diakenwijding van Eli Stok, Kathedraal HH. Laurentius en Elisabeth Rotterdam, 1 oktober 2016	175
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende, Kerk van de Heilige Michaël en Magnus (Friezenkerk), Rome, 6 november 2016, Hoogfeest van de H. Willibrord patroon van de Kerk van Nederland, met daarin de overdracht van het rectoraat van P. Tiemen Brouwer o.p. aan Mgr. Antoon Hurkmans, emeritus bisschop van 's-Hertogenbosch	179
HOMILIE van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende op dinsdagavond 15 november 2016, in de basiliek Santa Maria Maggiore, Rome.....	182
INLEIDING van Mgr. Dr. J.H.J. van den Hende, over de Kerk als netwerk van liefde: kennen en gekend worden, Den Haag, 5 oktober 2016 (diocesane bijeenkomst geldwerving)	184
DECREET Sluiting en onttrekking aan de eredienst van de kerk De Menswording te Leiderdorp, 15 november 2016	188

BENOEMINGEN EN ONTSLAGEN 192

VERSLAG VAN DE PRIESTERRAAD van het bisdom Rotterdam,
22 november 2016 (2016-3)..... 194

